

Szerkesztőség. kiadóhivatal és nyomda: Rul. Reg. Ferdinánd (Iózsef főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyom: Közlöny. Arad. Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdoni kiadása és retációk nyomása. Mezeienik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több. Ezves szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint.

XLVII. évfolyam, 291. szám *

Főszerkesztő: STAUER JOZSEF
1897—1932.

Csütörtök, 1932. december 15

A választójog reformja

Megindulnak a genfi pénzügyi tárgyalások

Nagy érdeklődéssel várják az egyes politikai pártok az új választójogi reformot. Mint a bucaresti-i jelentések beszámolnak róla, Mirto közlekedésügyi miniszter ma bemutatta Maniu Gyula miniszterelnöknek az általa készített választójogi reformot, amely több új intézkedést tartalmaz. A törvénytervezet egyik érdekes intézkedése, amely megtiltja a szavazás alatt a delegátusoknak, hogy az elnök engedélye nélkül elhagyják a termet, bármelyik politikai pártot is képviselik. A rendelkezés ellen vétő delegátusokat 5000 lejtől 50 ezer lejig terjedő bírsággal sújtják. A tervezet a mandátumok szétosztására nézve is új intézkedéseket tartalmaz.

Vlad Aurel különben ma nyilatkozatot adott a választójogi törvényjavaslattal kapcsolatban. Kijelentette, hogy a törvényjavaslat sürgősen a parlament elé kerül és minden valószínűség szerint, a törvényjavaslat eltörli a prémios rendszert és behozza helyette a kerületi választásokat, amelyeket lehetőleg nem lajstromos rendszer alapján folytatnak le, miután ez csak az egyéni törekvéseket juttatja mindig célhoz. A lajstromos rendszer eltörlésével a politikai condottierik kimaradnak a játékból és a választások lefolytatása körül nem történhetnek visszaélések. Az új választójogi törvényjavaslat kitolja a választók korhatárát 25 évre és a diplomával bíró, vagy közalkalmazott nők részére is megadja a választói jogot. Nagyon érdekes szakaszt tartalmaz ezenkívül a törvényjavaslat, amennyiben a képviselőház és szenátus tagjai részére özszeferhetetlennek mondja ki azt, hogy más foglalkozást vállaljanak, ezzel meg lenne oldva ugyanis a köztisztviselők problémája, amennyiben közhivatalokban nem végezhetnének funkciót sem képviselők, sem szenátorok.

Kormányháti körökben sokat remélnek a mosi meginduló genfi pénzügyi tárgyalásoktól. A tárgyalások lefolytatását Roger Auboin francia pénzügyi szakértő bucaresti-i megbeszélései teszik aktuálissá. Auboin igen fontos misszióknak tekinti küldetését és tárgyalásairól miniszteri értekezlet keretében fogja informálni a kormányt. Auboin ma tárgyalásokat folytatott Anghiescu bankkormányzóval és Madgearu pénzügyminiszterrel. Elhatározták, hogy január folyamán bizottságot küldenek ki külföldre pénzügyi tárgyalások lebonyolítása végett. A bizottság tagjai Stanescu, Zuceanu és Tutuc lesznek. A januárban kiküldendő bizottság meghíratása az lesz, hogy Genfben, valamint Párisban Románia hitelezőivel lefolytassa a végleges megbeszéléseket.

Lugojeanu államtitkár holnap este külföldi utra indul a román értékpapirokkal kapcsolatos, valamint a Népszövetség pénzügyi szakértőivel való tárgyalások lefolytatására. Hír szerint Madgearu a közeljövőben hozza nyilvánosságra pénzügyi javaslatait, amelyek már a Népszövetség pénzügyi szakértőivel való együttműködés feltételeiként kikötött pontok alapján készülnek el. Egyelőre a tisztviselők és nyugdíjasok esedékes illetményei körül folynak tárgyalások. A költségvetés elhalasztása felett addig nem lehet dönteni, amíg a Népszövetség pénzügyi szakértőivel való tárgyalásokat le nem folytatták.

MEGBUKOTT a francia kormány az amerikai követelések miatt

Izgalmas ülés a francia kamarában. --- Herriot és kormánya ma reggel benyújtotta lemondását. --- Véres tüntetések Párisban

Kinos hatást keltett Washingtonban a francia kormány lemondása

Párisból jelentik: Izgalmas órákat élt át a francia főváros, amelynek lakossága lázas érdeklődéssel várta, mit határoz a parlament történelmi jelentőségű ülése, amelyen dönteni kellett afelett, fizet-e december 15-én Franciaország Amerikának, vagy sem. Tüntető tömegek hullámzottak végig Páris utcáin és egyes helyeken összeütközésre került a sor a tüntetők és a rendőrség között. Az utca a fizetés megtagadását követelte és ma hajnalban kiderült, hogy a francia törvényhozás teljesen magáévá tette a tömegek fel-fogását.

A parlamentben a vitát Maron jobboldali kezdte meg, aki követelte a fizetések beszüntetését. Franklin Bouillon és az egymásután felszólaló szónokok ugyancsak az indítványt terjesztették elő és az ülés folyamán már előrelátható volt, hogy a kormány javaslata, amely a december 15-én esedékes részlet kifizetését indítványozta, megbukott. Reggeli hat óráig tartott az izgalmas vita, amelynek folyamán Cotte radikális védte a kormány javaslatát és rámutatott arra, hogy a fizetések megtagadása károsan befolyásolná Franciaország és Anglia viszonyát, miután közös akcióról van szó. Herriot miniszterelnök éjjel 2 óra 35 perckor lépett a

szónoki emelvényre és két órás beszédben indokolta meg a 480 millió frank adóssági részlet megfizetésének szükségességét. Kifejtette, hogy a fizetések megtagadása szétrombolná az Angliával kötött megállapodást, majd felolvasta az ülés folyamán Hoover amerikai köztársasági elnöktől érkezett táviratot, amelyben az elnök kijelenti, hogy nem zárkózik el a probléma új tárgyalása előtt.

4 óra 25 perckor fejezte be Herriot beszédét, amelyet a Háznak csak egy része fogadott tetszéssel. Ezután kezdetét vette a szavazás, amely 5 óra 30 perckor tartott és amelynek során

a kamara óriási többséggel foglalt állást Herriot és az amerikai adósságok megtérítése ellen.

A képviselőház 402 szavazattal 187 ellenében a kormányjavaslat ellen szavazott és így formát öltött a francia nép ama követelése, hogy Franciaországnak meg kell tagadnia a haditartozások további fizetését. A le-szavazás következményeképpen

Herriot és kormánya ma reggel hét órakor benyújtotta lemondását, amelyet Le-brun köztársasági elnök elfogadott.

Véres uccai harcokra került a sor Párisban

Páris népe izgatottan várta a kamarai ülés eredményét. A Bourbon-palota előtt a royalisták nagy tüntetést rendeztek. Hatalmas tömegek vonultak fel. Chiappe rendőrfőnök maga vette át a rend fenntartására kivezényelt rendőrcsapatok vezetését. A tömeg oly fenyegetően viselkedett, hogy a rendőrség kénytelen volt gummibotot használni és a tüntetők újabb rohamára

elkerülhetetlenné vált a véres összeütközés.

A harcok során hat ember sebesült meg. A tömeg ezután elvonult és kövekkel dobálta meg a villamoskocsikat, amelyeknek kalauzait és utasait megsebesítette a berépülő közép. A Saint Germain bulváron szintén összeütközésre került a sor. A tüntetésekből kifolyólag a rendőrség körülbelül ezer embert állított elő.

Herriot távozása után különben Lebrun köztársasági elnök megkezdte a tanácskozásait. Előbb a parlament két házának elnökét kérte magához.

Hírek Amerika pálfordulásáról

Washingtonból biztató hírek érkeznek.

Hoover elnök a lapjelentések szerint, a haditartozások problémájának teljes revizióját óhajtja és ezt diplomáciai uton kívánja elérni.

Az akciót Hoover indítaná meg, de Rooseveltnek kell befejeznie, mert aligha tételhető fel, hogy a kérdést Roosevelt hivatal-

balépése előtt meg lehetne oldani. Az amerikai sajtó a meglepetés hangján ír arról, hogy a washingtoni kongresszus olyan tagjai, akik eddig mereven ragaszkodtak ahhoz, hogy Európa fizessen most megváltoztatták véleményüket, mert belátták, hogy Amerikát eljárása Európában népszerűtlenné teszi. Az amerikai lapok úgy tudják, hogy az európai államok által teljesített december 15-iki fizetés lesz az utolsó ezen a téren.

A francia kormány bukásának híre Washingtonban

A francia kormány bukásának híre kinos hatást keltett Washingtonban. Hoovernek még hajnalban megkábeltáviratozták az eseményt. Egyöntetű a megállapítás, hogy a fizetés megtagadásának messzemenő következményei lesznek. Hírek szerint

amerikai körök máris gazdasági represzálákat terveznek Franciaország ellen.

Stimson államtitkár egyébként tegnap nyújtotta át a washingtoni csehszlovák követnek Amerika választát a december 15-ikén esedékes fizetések ügyében. Eszerint

Amerika nem ad haladékot és követeli az esedékes részlet folyósítását.

A válasz szövege teljesen azonos azzal, amelyet Franciaországnak küldtek. Csehszlovákia követe közölte Stimsonnal, hogy a december 15-én esedékes másfél millió dollárt megfizeti, egyben ama óhajának adott kifeje-

Aradon folynak le a Balkán-konferenciát előkészítő nemzetközi tárgyalások

Arad a nemzetközi politika érdeklődésének központjában. --- A romániai, jugoszláviai és török kisebbségi problémát tárgyalják Aradon

Arad a jövő hónapban — bucuresti jelentések szerint — a nemzetközi politika érdeklődésének homlokterébe kerül. Előkelő külföldi politikusok érkeznek a városba, hogy itt pontos politikai tanácskozásokat folytassanak le és velük együtt előreláthatólag külföldi újságírók és magasrangú személyiségek töltenek néhány napot városunkban. A szenzációs eseményről az *Aradi Közlöny* munkatársának az alábbi érdekes részleteket sikerült megtudnia:

Már régebben folynak tanácskozások abban az irányban, hogyan lehetne végre megvalósítani a balkáni államok együttműködését. Számos értekezlet és konferencia folyt le az utóbbi években a különböző államok fővárosában, mindegyik megbeszélésen odakonkludáltak a vélemények, hogy a balkáni államok együttműködését feltétlenül létre kell hozni, azonban konkrét lépések ebben az irányban nem történtek. Politikai körökben most újból ezzel a problémával foglalkoznak és elsősorban arra irányulnak a törekvések, hogy a fennforgó elmentéket az egyes államok között elsimítsák. Ebben az irányban folytat beható munkát Pop C. István kamarai elnök, aki az utóbbi időben fontos megbeszéléseket bonyolított le a balkáni együttműködés érdekében.

A legközelebbi Balkán-konferencia színtere — mint azt a legutóbb Bucarestben lezajlott konferencián megállapították — Belgrádra lesz. Bulgária azonban nemrégiben azzal a váratlan bejelentéssel élt, hogy nem vesz részt a

belgrádi konferencián, ha előzőleg nem adnak módot arra, hogy a romániai, jugoszláviai és törökországi kisebbségi kérdést tárgyalják. A bolgárok állásfoglalását a jugoszláv delegáció tagjainak tudomására hozták és a jugoszlávok közölték, hogy hajlandók a problémát még a legközelebbi Balkán-konferencia előtt tárgyalni. Most már csak abban az irányban folynak a megbeszélések, hol legyenek az előzetes tárgyalások. Több mint valószínű, hogy Pop C. István kamarai elnök vetette fel azt az eszmét, hogy

a tárgyalásokat Aradon folytassák le.

Az érdekelte delegációk elfogadták a javaslatot és így közös elhatározással a Balkán együttműködésének megalapozását célzó tárgyalások színteréül Aradot jelölték ki. A megbeszélések időpontját januárban állapították meg, a napot illetőleg hamarosan megtörténik a döntés. A balkáni delegációk megbízottai ez alkalommal megállapítják egyben a jövő évi interparlamentaris konferencia tárgysorozatát is.

táris konferencia tárgysorozatát is.

Az elmúlt napokban hívták meg az aradi tárgyalásokra Bulgáriát és Jugoszláviát.

Arad tehát az európai politika egyik érdekes színterévé lép elő januárban. Ugy Nyugat-Európa, mint a középeurópai államok rendkívül fontosnak tartják, hogy a Balkánon szoros együttműködés jöjjön létre és ezért az aradi tárgyalásokat nemcsak az érdekelte államokban, hanem az egész kontinensen feszült érdeklődéssel fogják kísélni. Ha az erre vonatkozó hivatalos értesítés megérkezik Aradra, valószínűleg megkezdődnek a nagyarányú előkészületek arra nézve, hogy Arad ünnepléses módon fogadja az ideérkező előkelő külföldi vendégeket, akik néhány napra városunkat a nemzetközi politika érdeklődésének középpontjába állítják.

Dr. Lupu Miklós cikke a romániai krízisről egy bécsi lapban

Ma megérkezett Aradra Szemere Pál, az ismert bécsi publicista névű közgazdasági lapjának legújabb száma, amely dr. Lupu Miklós, az ismert román politikus egy érdekes cikkét közli. A cikkben Lupu dr. a romániai gazdasági viszonyokról számol be és kifejti, hogy a romániai krízis tulajdonképpen mesterséges krízis.

— Nem követelem az inflációt — jelenti ki — csupán a lejnek reális bázison történő restabilizálását. Addig, amíg ezt keresztül nem viszik, az ország nem kerülhet az egészséges gazdasági fejlődés útjára. Lupu dr. állást foglal a vámfalak ellen is nagyjelentőségű cikkében.

CORSO-MOZGO! A legnagyobb siker a legszebb film bemutatóján!

BOLVARY GÉZA slágeroperetije

Egy dal, egy csók, egy leány

100 sláger 1000 meglepetés

Eggerth Márta, Gustáv Fröhlich, Halmay Tibor,
Grell Theimer, Fritz Grünbaum.

Jegyelővétel!

Telefon 565.

Ma d. u. 3 órakor!

Az atlanti ocean átrepülése.

Egy 12 tagú olasz repülőflottilla utja Olaszországtól Amerikáig Italo BALBO légügyi miniszter vezetése alatt. Eredeti felvételek Olaszországról Afrika és Délamerikáról. Jegy Lej 10.—

A karácsonyi vásár tartamára

üzletházunk udvari helyiségekben filléres kiállítást rendezünk, melyen a következő szenzációs árak vannak:

ÜVEGÁRUK:	
1 drb. asztali sótartó	Lej 5.—
1 drb. sószóró, fémedeles	Lej 8.—
1 drb. hamutartó	Lej 8.—
1 drb. citromprés	Lej 8.—
1 drb. cukortartó	Lej 11.—
6 drb. csiszolt pálinkáspohár	Lej 16.—
6 drb. csiszolt borospohár	Lej 16.—
6 drb. csiszolt vízespohár	Lej 23.—
1 drb. gyöngyvirágvirágváza	Lej 23.—
1 dulceata készlet compl. 6 szem. 7 drb.-ből	Lej 25.—
6 drb. befőttes tányér	Lej 27.—
1 likőrkészlet, csiszolt, compl. 6 szem.	Lej 34.—
1 drb. szegletes felvágottas tálca	Lej 36.—
1 vizeskészlet, csiszolt, compl. 6 szem.	Lej 44.—
1 boroskészlet, csiszolt, compl. 6 szem.	Lej 45.—
1 befőttes készlet, compl. 6 szem. párisi minta	Lej 65.—
1 süteményes készlet, compl. 6 szem. párisi minta	Lej 65.—
1 üvegkészlet, teljesen complet, csiszolt mintával, 21 darabból	Lej 220.—
SZINES ÜVEGÁRUK:	
1 drb. cukortartó	Lej 16.—
1 drb. bonbonniére	Lej 34.—
1 drb. felvágottas tál	Lej 44.—
1 drb. virágváza	Lej 44.—
1 befőttes készlet, compl. 6 személyes, kék	Lej 70.—
1 drb. ovál virágtartó	Lej 80.—
FEHÉR FAYANCE ÁRUK:	
1 drb. csemegetányér	Lej 6.—
1 drb. mély, vagy lapos tányér	Lej 8.—
1 drb. lözelekéstál 6 szem.	Lej 18.—

1 drb. sültestál 6 szem.	Lej 27.—
1 drb. tésztástál 6 szem.	Lej 27.—
1 sorozat Universal-tál, mindennek alkalmas, 6 drb	Lej 70.—
SZINES FAYANCE ÁRUK:	
1 drb. kávésbögre	Lej 7.—
1 drb. nagy cukor vagy kávédoboz	Lej 22.—
1 drb. vizeskanocsó	Lej 24.—
1 drb. fali sótartó	Lej 32.—
1 drb. virágváza	Lej 25.—
1 drb. nagy pálmartató cserép	Lej 60.—
1 mosdókészlet, compl.	Lej 240.—
1 fűszerkészlet, állvánnyal compl.	Lej 400.—
SZINES PORCELLÁN ÁRUK:	
1 drb. gyermekbögre	Lej 5.—
1 drb. nagy kávésbögre	Lej 9.—
1 pár feketekávé csésze	Lej 13.—
1 pár fehérekávé vagy teáscsésze	Lej 22.—
1 süteménykészlet, compl.	Lej 85.—
1 befőtteskészlet, compl.	Lej 100.—
1 6 személyes feketekávékészlet, compl.	Lej 170.—
1 6 személyes fehérekávé, vagy teáskészlet, compl.	Lej 260.—
1 6 személyes étkező készlet, teljesen compl. 26 darab	Lej 850.—
ROSENTHAL-PORCELLÁNOK:	
1 drb. hamutartó	Lej 20.—
1 drb. virágváza	Lej 36.—
1 drb. bonbonniére	Lej 50.—
1 drb. ovál süteményestál	Lej 60.—
1 6 személyes süteményes készlet, compl.	Lej 150.—
6 pár teáscsésze	Lej 190.—
1 6 személyes feketekávé készlet, compl.	Lej 280.—

1 6 személyes tea-, vagy fehérekávékészlet, compl.	Lej 550.—
1 6 személyes, 31 darabból álló étkezőkészlet	Lej 1800.—
VILLANYVILÁGÍTÁSOK:	
1 drb. hálószoba-lüggőlámpa, modern, színes ernyővel	Lej 175.—
1 drb. szalamlámpa, 2 gömbös, modern festéssel	Lej 600.—
1 drb. modern, nikkelt, 3 áru csillár	Lej 850.—
Ezen árak ézővel, a lakásban felszerelve értendők!	
DISZMUÁRUK:	
1 drb. áttört, linom, márkás süteményeskosár	Lej 21.—
1 drb. áttört, linom, márkás süteményeskosár	Lej 25.—
1 drb. likőrkészlet, 6 személyes, témálmintával	Lej 25.—
1 drb. nikkelt tálca	Lej 30.—
1 drb. cobaldkék virágváza	Lej 40.—
1 drb. Thermos 0.5	Lej 55.—
1 drb. nikkelt kenyérfoszló	Lej 60.—
1 drb. virágváza műköből	Lej 60.—
1 drb. sárga massé-tálca	Lej 65.—
1 drb. tortalap, majolika betéttel, nikkelt	Lej 80.—
1 drb. tisztaréz tálca	Lej 100.—
1 dohányszóráskészlet, 10 féle	Lej 100.—
1 drb. Thermos, 1 literes	Lej 110.—
1 drb. gyümölcsöskosár, fémből, télkristálybetéttel	Lej 120.—
1 drb. írókészlet, gyöngyvirág fekete műköből	Lej 250.—
1 drb. legújabb gyümölcsállvány, csiszolt üvegbetéttel, 50 féle	Lej 230.—

Ezenkívül még többszáz legszebb és legolcsóbb ajándéktárgy! A kiállítás megtekintése díjtalan! Minden vevőnk ajándéksorsjegyet kap! Tekintse meg kiállításunkat, megszűnnek a karácsonyi gondjai.

SZABÓ ALBERT

üveg- és porcellán-nagyáruház
ARAD,
Bulev. Regina Maria No. 20.

Csokoládé karácsonya-diszek és linom szaloncukorkák nagy választékban Málkánál, a városházával szemben. 4228

SEGIJSEN AZ IFJUSÁG...!

Mindenütt a fiatalság vezet

Írta: Dr. RACZ SÁNDOR

Helyes gondolat volt, hogy az Aradi Közlöny szerkesztősége a fiatalokat szólaltatja meg a mai válságból kivezető ut keresése tekintetében. Mi öregebbek kétféle gondolkodási apparátussal szemléljük a jelenségeket, vizsgáljuk annak hatásait és keressük a megoldási módokat. A mi egyik lábunk még benn áll a háboru előtti koncepcióban és a másikkal taposunk a mai válságos utakat. Éppen ez a körülmény zavarja meg igen gyakran a helyes meglátást és a helyes ítéletet.

A háboru előtti idők gazdasági struktúráját nem lehet összehasonlítani a maival. Oly nagyok az eltolódások ebben a kategóriában, hogy azt szinte már észre sem vesszük. Mint ahogy az ember nem veszi észre azokat a változásokat, amelyek lassan és fokozatosan történnek, holott ha egyszerre cseppenne be a megváltozott világba, mindjárt tudatossá lenne előtte a tátongó örvény a két gazdasági rendszer között. Ezért van az, hogy az öregek nem látják helyesen a dolgok menetét és tévednek a szükséges intézkedések megválasztásában. A

mai világ helyzete megdöntötte azt a tételt, hogy a nagy tapasztalat biztosítéka a helyes cselekvésnek. Inkább azt állítom, hogy a mult tapasztalatai gyakran akadályai a mai helyzet megoldásának.

Ma mindenütt a fiatalság van elől. Európa legnagyobb államférfiai aránylag fiatal emberek. Vannak közöttük olyanok is, akik a háboru idejében még gyermekek voltak és ma már vezetik az emberiség sorsának hajóját. Ma nem a tapasztalat a lényeg, hanem az energia, azért nem a bölcséké a világ, hanem azoké, akikben van energia és átütő erő. A tudásnál és a tapasztalatnál értékesebb az intuíció, amely mélyebbről fakad, mint a tudás.

Sok értékes gondolatot várok a 30 évesektől, akik még nem ismerhették tudatosan a háboru előtti gazdasági életet és akik már csak a mai zavaros helyzetet ismerik. Ezeket a fiatalokat nem fogják megzavarni a régi tradíciók és a régi konzervatív elgondolások és meg is lesz a bátorságuk ahhoz, hogy kimondják az igazat és rámutassanak a válságból kivezető utra.

Kokaincsempészek gyilkolták meg A filmvilág nagy szenzációja -- A Rodolfo Valentínót san-franciskói csempészek bosszúja

Rodolfo Valentino, az évek előtt hirtelen elhunyt világhírű filmsztár neve most ismét a világ érdeklődésének középpontjába került. Valentino halálának körülményeit valami titokzatos homály burkolta be és a népszerű filmszínész halálával a világ összes lapjai hetekig foglalkoztak a rejtélyes halálesettel.

A londoni Pictuergoers Weekly, a világ egyik legnagyobb filmlapja most nagy feltűnést keltő cikket közöl, amelyben lerántja a titokzatos fátylát Rodolfo Valentino halálának körülményeiről. A filmujság riportere elindult azon a nyomon, amely a gyilkosság lehetősége felé vezetett és sikerült kiderítenie, tényekkel alátámasztania azt, hogy

a nők bálványát, a bánatos szemű, mesebeli herceget meggyilkolták.

Gondosan, megdöbbenő hidegvérrel előkészített gyilkosság volt ez, amelynek nyomára — filmszerűen, hihetetlenül hangzik — most 1932-ben egy híres hollywoodi arab jós vezetett a Pictuergoers Weekly fiatal riportertét.

Egy arab megjósolja Valentínó halálát

Kalim, Hollywood filmsztárjának bizalmasa, senki sem tudja hogyan, honnan került a filmgyártás Mekkájába. Kelet misztikumát, titokzatos „földöntuli” hatalmat hozott magával napsütötte hazájából. Minden híres filmszínész legalább egyszer felkereste Kalimot, az öreg arabot, aki a homokszemekben látta meg valamennyiük sorsát. Kalim soha sem tévedett: Putty Lának megjósolta egyszer, hogy fiatalon és hirtelen fog meghalni, Clara Bownek is megmondotta, hogy ragyogó karrierje zenitjén csalódás és hirtelen bukás vár rá... A riporter bizott Kalimban és felkereste az öreg arab jóst, akit felkért arra, hogy próbálja megfejteni végre azt a misztériumot, amely Valentino halálát takarja.

S a homok beszélni kezdett... Az öreg Kalim kiolvasta belőle a fiatal riportertnek, hogy Valentino csakugyan beteg volt, amikor Hollywoodból New-Yorkba ment, hogy megoperáltassa magát. De nem volt annyira beteg, hogy az általában könnyű lefolyású vakbéloperációba belepusztulhatott volna. Kalim ezután vá-

ratlanul felemelte fejét és ezt kérdezte az újságírótól:

— Tudja-e ön, hogy miért ment akkor Valentino New-Yorkba?

— Nem — felelte az újságíró, a valódi okot senki sem tudja közülünk!

Az arab jós suttogva ejtette ki a szavakat:

— Különös küldetésben járt — mondta halkán — és ellenségei tudtak erről a küldetésről. Valaki állandóan követte... Valaki... egy ismert férfi ebből a városból! Ez a férfi egész útján a nyomában volt és követte, mint az árnyék...

Az öreg arab itt felemelte hangját és így fejezte be:

— Rudolf Valentínót meggyilkolták! — kiáltotta. — Az az ember ölte meg, aki végigki-

Legszebb Karácsonyi ajándék egy modern portrál

FOTOSTUDIO

ANDRÉ SZÉKELY-től

Bulv. Regina Maria 22.

sérte útján... Többet nem tudok mondani...

Mindez úgy hangzott, mint egy filmregény, tulságosan valószínűtlenül és titokzatosan... A riporter azonban hitt az öreg arabnak és elindult ezen a nyomon.

A nyomozás eredménye pedig csakhamar bebizonyította, hogy Valentínót valóban meggyilkolták New-Yorkban.

Rodolfo Valentino utolsó nagy filmregénye, amelyet a Sors kreált számára, tragikus befejezést nyert. A nagy filmszínész ugyanis kokaincsempészek áldozata lett, annak ellenére, hogy ezt a mérget soha életében nem kóstolta meg. Valentino legjobb barátja és felfedezője Wallace Reid volt, a tragikusvégű filmszínész, akit kokainszenvedélye vitt a sirba. Wallace Reid már akkor pártfogásába vette Valentínót,

Legszebb karácsonyi ajándék

4 mtr mintás L 280

1 méter angol szövet 65 lel

P. SZMUTNY, Forray-u. 4.

Vászon, szövet és selyemárak nagy raktára.

amikor „Rudy” még kiszívetéses parkettáncos volt valamelyik Hollywoodi bárban. Wallace Reid nem tudott élni kokain nélkül és Valentino, amikor mint statisztista a filmgyárhoz került, mindent elkövetett, hogy leszoktassa pártfogóját a kokain élvezetéről. Nem tudta nézni, hogy Wallace Reid félóránként el-eltűnt valamelyik filmkulissza mögött és onnan betegesen csillogó szemmel, álomjáróként került elő. Ugyanilyen szimptomákat vett észre később Rudy a szép Alma Rubensen is. (Alma Rubens elmegyógyintézetben fejezte be fiatal életét.) Wallace Reidtől és Alma Rubenstől lassanként megtudta Valentino, hogy a kokaint Rothsteintől, a hírhedt kokaincsempésztől kapták állandóan. A kokaincsempészbanda főfészke San-Franciskóban volt és Valentino egy hónappal halála előtt minden adatot beszerzett Rothstein ellen,

akét le akart leplezni, mint barátja gyilkosát.

A Rothstein-féle csempészbanda kitünően kiépített szervezete tudomást szerzett Valentino útjának céljáról és tudták, hogy tulajdonképpen azért készül New-Yorkba, hogy őket leleplezze.

Ebben a pillanatban Valentino már halálra is volt ítélve.

A banda egyik tagja, talán maga Rothstein követte mindenütt. Tudomást szerzett arról is, hogy Valentino New-Yorkba érkezése után befeküdt egy kórházba, hogy megoperáltassa vakbélét. Ugy gondolta, ha jobban lesz, megteszi feljelentését és hazautazik. Rodolfo Valentino keresztül is esett szerencsésen az operáción. A műtét kitünően sikerült, láztalanul, a legjobb kondícióban várta felgyógyulását. Ekkor azonban váratlan fordulat történt. Valentino hirtelen heves fájdalomról panaszkodott és orvosai érthetetlenül, tehetetlenül állták körül betegágát. Mindent megkíséreltek megmentésére, repülőgépen szállították a drága szérumokat, de semmi sem használt. A tragédia bekövetkezett, Valentino karrierjének telőpontján hirtelen elhunyt.

Gyémántporral mérgezték meg a világhírű filmszínészt

Amikor Rodolfo Valentino megszűnt élni, orvosai már tudták az igazságot s egy ideig néhány komoly sajtóorgánium is felvetette a fantasztikusnak látszó feltevést:

a filmsztárt gyémántporral mérgezték meg, amely teljesen szétroncsolta belső szervezetét.

A titokzatos árny, akl lépésről-lépésre követte Valentínót s valamilyen uton-módon bejutott a kórház konyhájába: gyorsan végző, romboló hatású mérget csempészett a filmszínész ételébe... Az eset olyan kínos volt, hogy az orvosok megállapodtak abban, hogy a halál okát az operáció után beállott komplikációknak tulajdonítják. A gyilkost ma már nem érheti utol a törvény büntető keze: a kokaincsempészek fejét, Rothsteint, 1928-ban ellenséges csempészbanda tette el láb alól. Rodolfo Valentino helyét pedig azóta sem töltötte be senki sem a filmvilágban, sem a rajongó, ideált kereső nők álmaiban...

Bundák olcsóbbak mint Pesten

Neuländer szücsnél

Fischer Eliz palota udvar.

8810

„The 4 Brussilow“

A szerb király által négyyszeresen kitüntetett
CSODA AKROBATÁK ÉS TANCOSOK,
még itt soha nem látott mutatványokkal

„Dácia“ kávéház és étteremben

December 15-étől csak 5 napig, minden este más műsorral lépnek mindkét helyiségben.

A lebontott aradi szobrok sorsáról új tárgyalások indultak meg Románia és Magyarország között

A legnagyobb titokban megindultak a tárgyalások a történelmi műemlékek kicserélésére vonatkozólag. — Nichi Lázár dr. bizalmas megbízása. — Aradiak a nemzetközi tárgyalások középpontjában

Mit kíván a kormány az aradi szobrokért?

Arad városa napok óta nemzetközi események középpontjában áll, amelyekről mindegyik csak a beavatott keveseknek volt tudomásuk. Mint ismeretes ugyanis, Ausztria és Magyarország között a közelmúltban befejeződtek azok a tárgyalások, amelyek megállapították mindkét részről, hogy milyen nagyértékű műemlékeket ad vissza Ausztria Magyarországnak és viszont Magyarország Ausztriának, amelyeknek tulajdonjoga a békeszerződések megkötése óta még nem nyert tisztázást. Az osztrák-magyar tárgyalások befejeztével automatic sor került

a román-magyar, hasonló célú tárgyalások előkészítésére is.

mert a miniszterelnökség államtitkársága részéről az aradi származású Leucutia Aurel dr. bizalmas telefonértesítést küldött a napokban Aradváros vezetőségéhez arról, hogy a tárgyalások rövidesen megindulnak és ezekben nagy szerep vár Arad városára, mivel itt több olyan nagyértékű, magyar vonatkozású műemlék van, amelyeknek kiadatására magyar részről föltétlenül igényt tartanak.

A bizalmas telefonértesítés vétele után a városvezetés részéről intézkedés történt, hogy Nichi Lázár dr., a Kulturpalota igazgatója azonnal Bucurestibe utazzék, hogy érintkezésbe lépjen az ottartózkodó Botioc Elek dr. polgármesterrel és számára az ügyben a szükséges felvilágosításokat megadja. Nichi dr. haladéktalanul Bucurestibe is utazott és ezzel máris megindultak az előkészítés munkálatai a műemlékek kölcsönös kicserélését célzó román-magyar tárgyalásokra vonatkozólag.

A diplomáciai tárgyalások aradi előzményei

Az Aradi Közlöny munkatársa a nemzetközi jelentőségű, nagyérdekességű ügyben a legilletékesebb forrásokból nyert információi alapján a következőkben állította össze a jelenleg kezdeti stádiumban lévő tárgyalások anyagát: Öt évvel ezelőtt egy magyarországi kul-

gyarországgal szemben, ha arra kerül a sor, hogy a két szobor kiadatásáról megindulnak a tárgyalások.

Az ügyben a miniszterelnökséggel maga Botioc Elek dr. polgármester tárgyal és ő is referál a most készülő írásbeli jelentés alapján a műemlékek ügyéről.

Értesüléseink szerint a román kormányban megvan a hajlandóság arra, hogy érdemes tárgyalásokat kezdjen a műemlékek kölcsönös kicserélésére vonatkozólag. Az aradi helyzetet azonban komplikálja az a tény, hogy Románia egy muzeális értékű képgyűjteményt és egy numizmatikai gyűjteményt követel Magyarországtól, amelyet állítólag 1919. januárjában az aradi Kulturpalotából Magyarországra vittek volna. A Kulturpalota vezetősége által összeállított listán az alábbi képek szerepelnek:

1. Apáti Than Mór: Férfi-arckép. 2. Greguss János: Tájkép. 3. Paczka Ferenc: Emese álma. 4. Padl László: Tanulmány. 5. Székely

ÜNNEPI BEMUTATÓ MA

a két premier mozgóban.

ALPÁR GITTA
világ sikere

GUSTAV FRÖHLICH
HALMAY TIBOR
BRODSZKY MIKLOS
zenéje
DAJOS BELA
zenekara muzsikál

A hallatlan érdeklődést és a közönség kényelmét szolgálja az igazgatóság, midőn két nagy mozgót bocsát e példátlanul nagy vonzerejű film rendelkezésére.

Ugyanez a helyzet a numizmatikai gyűjteményt illetőleg is. A román szakértők hivatkozva a békeszerződés fent említett szakaszára, mindenekelőtt a fenti gyűjtemény kiadását kérik.

Az aradi két, magyar történelmi vonatkozású műemlék, a Vértanu-szobor és a Kossuth-szobor kiadatási tárgyalásai természetesen óriási érdeklődésre tarthatnak számot, mert ezek a tárgyalások lesznek az első,

uttoró tárgyalások Magyarország és Románia között a műemlékek és muzeális értékek kicserélésére vonatkozólag.

Zala György hirneves, klasszikus szépségű szobra, mint ismeretes, 1890-ben 126.000 pengőforintba került, tehát 252.000 aranykoronába. A Kossuth-szobor 1909-ben 110.000 aranykoronába került. A két szobor ma már csak történelmi relikvia, melyeknek kiadását Magyarországnak a kegyeletesség szempontjából kéri s miután ezek egy aradi raktárban hevernek, aligha lehet akadály a román kormány a szobrokat Magyarországnak kiadja.

Az aradi Petrán dr. egyetemi tanár a nemzetközi bizottság előadója

Bucuresti-i híradás szerint Bocskai István erdélyi fejedelem koronáján kívül, — amelyet a bécsi állami kincstárban őriznek —

a román kormány igényt tart például Bartók Bélának, a világhírű magyar zeneszerzőnek nagyértékű ethnográfiai népdalgyűjteményére is, amely 800 gramofon-lemezből és 2000 lejegyzett népdal-szövegből áll és amelyet Bartók Erdélyben, saját maga gyűjtött össze.

A gyűjtemény jelenleg a Magyar Nemzeti Múzeum ethnográfiai, néprajzi osztályának egyik ritka, féltve őrzött kincse.

Értesülésünk szerint a miniszterelnökség a közel jövőben nevezi ki azt a bizottságot,

melynek feladata lesz az aradi, magyar történelmi vonatkozású műemlékek csere-kiadása. A bizottság szakelőadója, hir szerint, az erdélyi és bánati muzeumok, műemlékek és templomok vezérfelügyelője, az ugyancsak aradi származású, általánosan ismert Petrán Coriolan dr. kolozsvári egyetemi tanár lesz, míg a város részéről a tanácsnak, vagy az Interimár-bizottságnak egy képviselője fogja Aradváros érdekeit képviselni a nagyjelentőségű tárgyalásokon.

JAKAB GÉZA.

Este fél 10 órakor:

SELECT
RENDES HELYARAKKAL.

turbizottság járt Aradon, amelynek tagjai, Kállay Tibor volt miniszter vezetésével aziránt érdeklődtek a kultusz-kormány megbízásából, hogy mi lett a sorsa Zala György nagyértékű Vértanu-szobrának, valamint Margó-Pongrác: Kossuth-szobrának? A bizottságot Nichi dr. kulturpalotai igazgató kalauzolta el

a mai Central-mozi helyén állott lovarda épületébe, amelynek egyik mellék-épületében nyertek mindmáig elhelyezést a leszerelt, aránylag épségben maradt műemlékek.

A bizottság jegyzőkönyvet vett fel a tapasztalatairól és azóta nem történt semmi további hivatalosan a műemlékek ügyében. Most, hogy Nichi dr.-t ugyanebben az ügyben Bucurestibe rendelték, értesüléseink szerint ott újabb megbízást kapott arra, hogy tegyen írásbeli jelentést a két szobor jelenlegi helyzetéről és ezzel kapcsolatosan

mindazokról az igényekről, amelyeket Aradváros és a megye támaszthat Ma-

Bertalan: Az egri nők. 6. Markó András: Uccai kép. 7. Madarász Viktor: Bethlen Gábor tudósai körében. 8. Zichy Mihály gróf: Enyelgő tanúk. 9. Böhm Pál: Este a Tisza-partján. 10. Iványi Grünwald Béla: Az Isten kardja. 11. Glatz Oszkár: Fogarasi táj. 12. Magyar-Mannheimer Gusztáv: Szent Pál. 13. Kárpáti Rezső: Virágzó almafa. 14. Katona Nándor: Haramiák keresztje. 15. Kacziány Ödön: Krisztus sirbátétele. 16. Kardos Gyula: Férfi-akt. 17. Pataky László: Vallatás. 18. Tölgyesi Arthur: Homokbánya. 19. Körösti Kriesch Aladár: Arckép. 20. Poór Bertalan: Arckép és 21. Poór Bertalan: Tájkép.

A romániai szakértők állásfoglalása szerint a békeszerződés 177-ik szakaszának rendelkezése értelmében

mindazon műtárgyak és muzeális értékek, amelyek már 1914. júliusában valamely olyan gyűjteményben, muzeumban szerepeltek, amely valamelyik utódállam területére jutott, automatic az utód állam birtokába mennek át.

Egy temesvári fiatalember öngyilkossága egy bucaresti-i moziban

Bucurestiből telefonon jelenti tudósítónk: Nagy riadalmat és általános megdöbbenést okozott Bucuresti egyik mozgószínházában egy temesvári fiatalember öngyilkossági kísérlete. Weszter Mihály temesvári illetőségű fiatalember néhány hét óta Bucurestiben tartózkodik, ahol munkát keresett. Miután hetekig nem tudott munkát találni, végső elkeseredésében beült az egyik bucaresti-i moziba, azzal az elhatározással, hogy az előadás alatt öngyilkosságot követ el. E célból mérget vett be, amely olyan gyorsan hatott, hogy a szerencsétlen fiatalembert már haldokolva szállították a kórházba. A fiatalember a kórházban rövid haláltusa után kiszabadult. A tragikus halálesetről a bucaresti-i rendőrség táviratilag értesítette Weszter Mihály Temesváron lakó hozzátartozóit.

HIVATALOS DENUNCIÁLÁSI bizonyítványt követel egy aradi elbocsátott tisztviselő,

aki adóeltitkolással vádolt egy nagyvállalatot. — Különös esetek az aradi „Sóhajok palotájában. — Milliókat követelnek a pénzügyigazgatóktól a könnyelmű hivatalnokok sikkasztásai miatt

A „sóhajok palotájában“ néha-néha nemcsak panasz és sirás, hanem nevetés is hangzik. Bár ez a humor — a színhelyhez méltóan — kissé kesernyés, sokszor inkább tragikomikus, de azért a palota hivatalnokai szívesen megragadják a ritkán kínálkozó mosoly-alkalmat és szívesen adják tovább a humoros történetet, annak bizonyítékául, hogy az aradi pénzügyigazgatóság mégsem az a rideg, kietlen hely, aminek az elkeseredett adózók tartják. Most egyszerre két esetről beszélgetnek bizalmas együttletben a hivatalnokok, akik nevetve mondják el a furcsa, a mai idők jellegzetes viszonyait visszatükröző történeteket.

Pár héttel ezelőtt kezdődött az első eset. A pénzügyminisztériumból rövid rendelet érkezett, amely közölte, hogy

feljelentés érkezett az egyik aradi nagyvállalat ellen, amelyet évekre visszamenőleg adóeltitkolással vádolnak.

Felszólítják a pénzügyi közegeket, folytassák le a szigorú vizsgálatot. Megindult a heteken át tartó izgalmas munka, könyvek, regiszterek felülvizsgálása, kihallgatások, jegyzőkönyvek és egyébek, mint az ilyenkor szokás. A nagy elánnal megindult vizsgálat egyszerre kátyuba jutott. Minden a legnagyobb rendben volt, sehohsem tudták nyomára jönni a bejelentett adóeltitkolásnak. Jelentést tettek az eredményről a minisztériumnak és ezzel az egész ügyet ad acta tették. Nem az első és előreláthatólag nem az utolsó eset, amikor egy vállalatot igazságtalanul vádolnak meg.

Egy szokatlan kívánság

A meglepetés azonban néhány nappal ezelőtt történt. Beállított a pénzügyigazgatóságra egy biztos fellépésű ur, aki fölényes hangon kérdezte:

— Hogy is állunk kérem azzal a vizsgálattal a vállalat ellen?

A kérdést meglehetősen vegyes érzelmekkel fogadták és elsősorban azután érdeklődtek, milyen címen kíván az ügyben felvilágosításokat a pénzügyigazgatóságtól, mire az illető ur leereszkedő hangon közölte:

— Talán nem tudják az Urak, de ebben az ügyben én tettem meg a feljelentést, én vezetem nyomra a minisztériumot.

A hivatalnoknak hirtelen eszébe jutott az a sok hiábavaló munka és idővesztés, amelyet a „nyomravezetés“ jelentett és meglehetősen idegesen közölte, hogy a vizsgálat a feljelentés alaptalanságát bizonyította be.

— Kérem, akkor legyenek szívesek egy bizonyítványt kiadni, amelyben hivatalosan igazolják, hogy a feljelentő én voltam.

Erre már elakadt a lélegzet egy pillanatra a tisztviselőben. Valósággal elképedve kérdezte meg:

ASSZONYOM!

Ha arcának üdeségét meg akarja őrizni — keresse fel

PILISINÉ

kozmetikai szalonját

P. Avram Iancu (Szabadság-tér) 16.
Pattanásos, szeplős, ráncos arcok —
mindennemű szépséghibák szakszerű
kezelése — Arc massago, vasalás —
pakkolás — esti ktkészítés.

Ha takarékoskodni akar, vegye igénybe az olcsó havi fizetéses bérletrendszer

— Hát erre miért van szükség?

Ilyesmire tudniillik még nem volt példa az aradi pénzügyigazgatóság történetében, hogy egy alaptalan feljelentés benyújtója hivatalos igazolványt kért volna arról, hogy — denunciált. Amikor azután a tisztviselő végre magához tért meglepetéséből, udvariasan közölte, hogy ilyen igazolványt nem áll módjában adni, legfőképpen azért, mert semmiféle bizonyíték, hogy tényleg a jelentkező volt a feljelentő. De különben sem szokás az ilyesmi. A feljelentő, aki mellesleg a denunciált vállalat egyik elbocsátott tisztviselője, ragaszkodott kívánságához és követelte, hogy a pénzügyigazgatóság intézzen kérdést a minisztériumhoz, megadható-e számára a kért igazolvány. A pénzügyigazgatóság teljesítette a kívánságot és most általános kíváncsisággal várják a miniszteri választ. Közben pedig azon törik a fejüket, vajjon minek kell a különös urnak egy hivatalos „denunciálási-bizonyítvány“.

A napokban állott Caba Gyula pénzügyigazgató és az aradi pénzügyigazgatóság több vezetője a Legfelsőbb Számviteli törvényszék elé, amely azért vonja felelősségre őket, mert egy aradmegyei adóosztály felmilió lejt sikkasztott. A felelősségre vonás a számviteli törvény egyik paragrafusa alapján történik, amely kimondja, hogy egy közhivatalnok sikkasztásáért felelősül az anyagilag felelősök. Ezt a paragrafust értelmezik félre és így megtörténik, hogyha X. aradmegyei perceptor beleszeret egy szöke démonba és hirtelen elmezavarában belemarkol a kasszába, hogy egy szép pezsgős éjszakát töltsön el a démonnal, a pénzügyigazgatóval akarják megfizettetni a pezsgős éjszakát és egyéb mellékköltségeket. A mostani eset még hagyján, hiszen csupán félmillió lejt követelnek a pénzügyigazgatósági

Szombaton, december 17-én
MEGNYILIK az
Orvosi Kozmetikai intézet

Arad, Str. Románului (Zrinyi-ucca) 14.

hivatalnokoktól. De vannak esetek, amikor az összegek milliókra rugnak.

A Legfelsőbb Számviteli törvényszék legutóbb törölte egy volt aradi pénzügyigazgató hárommillió lejes bírságát. Ennyit sikkasztottak véletlenül az illető pénzügyigazgató alatt és ennek fejében letiltották fizetését, majd később nyugdíját. Ha ki kellett volna fizetnie, talán hatvan évi nyugdíja elég lett volna rá. Még kellemetlenebb helyzetbe került Nicolae Amilcar volt aradi pénzügyigazgató, aki jelenleg a minisztériumban teljesít szolgálatot. Amikor a pénzügyigazgató Buzeuából Aradra került, egymillió lejt terhelte folyószámláját. Véletlenül Buzeuában ennyit sikkasztottak összesen. Pár hónapos aradi működése után elhelyezték Aradról, de akkor már több, mint kétmilliót követeltek rajta. Aradon sikerült megszerezni több, mint egymillió lejt a számlájához. Most Bucarestben van és időközben számlája négy és félmillió lejt emelkedett. Ha ez így halad tovább, szegény Nicolae Amilcarnek külföldi kölcsönt kell felvennie, hogy kiegyenlítse adósságait.

Pénzügyigazgató csak — millimos lehet

Mindenesetre kellemes tudat lehet a pénzügyigazgatók és pénzügyi inspektorok számára, hogy milliókkal tartoznak. Ha még életbe léptetik azt a tervezett újítást is, hogy a be nem hajtott adókat is a pénzügyigazgatókon követelik, akkor a pénzügyigazgatói állásokat a jövőben kizárólag milliomosokkal lehet majd betölteni. Szegény hivatalnokot nem érdemes kinevezni, hiszen rajtuk akkor sem lehet behajtani a milliókat, ha életfogytiglan ingyen dolgoznak. Így azután az állam is jól járna és — az unatkozó milliomosok számára is új teret nyitna.

A pénzügyigazgatóságon már kombinálják a neveket, kik volnának Aradon alkalmasak a pénzügyigazgatói állásra — egy milliótól feljebb.

Marosi Rudolf.

Bucuresti főpolgármesterét lelövés fenyegette meg Cantacuzino hercegnő

Kellemetlen jelenetek a bucuresti-i nagytanács ülésén — Cantacuzino hercegnő nyilatkozata

Bucurestből jelentik: Az előkelő társaságokat élénken foglalkoztatja az a botrány, amely a bucuresti-i városi tanács legutóbbi ülésén a jótékonyági mozgalmakból jólismert Cantacuzino hercegnő körül zajlott le. Az esetnek előreláthatólag még súlyos következményei lesznek és érdekes részletei a következők:

A bucuresti-i nagytanács ülésén a környékbeli tavak rendezésének kérdését tárgyalták és ennél a pontnál szólalt fel Dan E. városi tanácsos, aki tiltakozott azon bánásmód ellen, amelyben legutóbb Cantacuzino hercegnő részesítette. Niculescu helyettes polgármester szólalt ezután fel, aki közölte, hogy a hercegnő őt is megsértette. Legutóbb a belügyminisztériumban találkoztak és amikor udvariasan köszönt a hercegnőnek, ezt kapta válaszul:

— Majd megnutatam maguknak, hogyan kell itt rendet csinálni. Nem hagyom magam leterrorizálni egy olyan közönséges kupaótól, mint Pompiliu Ioanitescu.

A hercegnő ugyanezt mondotta Calbescu belügyi alminiszternek is, akinek kijelentette, hogy a jövőben fegyverrel megy a városi tanács üléseire. Erre Dobrescu, Bucuresti főpolgármestere szólalt fel, aki erősen kritizálta a hercegnőt, akiről kijelentette, hogy nincs meg

benne a régi bojárok nagylelkűsége és közölte, hogy őt is lelövés fenyegette meg. A hercegnő felugrott helyéről és azt kiáltotta Dobrescu felé:

— Maga nem adhat nekem leckéket a jó magaviseletből. Magának nincs erkölcsi súly ahhoz, hogy ezt megtehesse.

A szócsata még a vita további folyamán is tartott, sőt felszólalt Pompiliu Ioanitescu is, akit a hercegnő a belügyminisztériumban sértett meg. Kijelentette, hogy nem tud olyan hangon beszélni, mint Cantacuzino hercegnő és ezért lemond a további vitáról.

Ma érdekes fejleménye támadt a viharos vitának. Cantacuzino hercegnő levelet intézett a belügyminiszterhez, akinél tiltakozott a tanácsülésen történtek ellen. Kijelentette, hogy a város által tervezett csatornázás céljaira milliós értékű földeket kell kisajátítani, így egyedül az Alimansteanu Sándor bucuresti-i földbirtokos kisajátított földje 50 millió lejtbe kerülne. Ha a városnak felesleges pénze van, úgy adja azt a hadügyminisztériumnak, a honvédelem céljaira. Levele végén vizsgálatot követel a bucuresti-i városvezetés ellen és közli, hogy a vizsgálóbizottság rendelkezésére áll adataival. Bucurestben most érdeklődéssel várják a konfliktus további fejleményeit.

SPORT KÖZLÖNY

Elindult egyhónapos turájára a NAC

A váradiaknak eddig tíz lekötött mérkőzésük van. — A NAC útja Franciaországon és Svájcban keresztül vezet. — Csütörtökön kel utra a Crisana

Végre sok huza-vona és izgalmakkal teli napok után, a NAC nekiindult hosszú, több, mint egy hónapig tartó külföldi turájának. A váradi zöld-fehéreknek eddig 10 lekötött mérkőzésük van és a tárgyalások alatt állók közül is, előreláthatólag még 5—6 jön hozzá. A NAC útja Franciaországon és Svájcban keresztül vezet, de valószínű, hogy ellátogatnak Luxemburgba is.

A NAC turacsapata jó erőkből tevődött össze, mert minden játékos megfelelő tudással és komoly felkészültséggel rendelkezik. A törzset természetesen a NAC adja, az erősítést — Braun Kálmán révén — Arad, Temesvár és Bucuresti. Elintéződött Remmer függő ügye is, a játékosért a NAC megfizette a Bocskai által igényelt váltásdíjat, így az MLSz már ki is adta a kiváló válogatott játékosát.

Szabó Andor utimarsall vezetésével, ez a végleges gárda a turára:

Czinczér, Barta, Remmer, Rasulet, Ta-

kács, Braun Csibi, Moravetz, Krausz, Glanczmann, Kovács, Rónay, Bodola, Kocsis és Chirol II.

Érdekes megemlíteni, hogy a NAC erre a néhez turára csupán egy kapust, Czinczért vitt magával.

A NAC hatalmas érdeklődéssel kísért turájáról Braun Kálmán tudósításai nyomán lesz alkalmunk beszámolni.

Remélhető, a NAC ezidén is, mint az elmúlt esztendőben, sikerrel fogja képviselni Erdély futballsportját.

Csütörtökön indul a Crisana

Váradi másik vezetőcsapata, a Crisana, csütörtökön indul turájára. A turát, amely Bécsben és Közép-Németországban játszódik le, Heller Miklós, az előnyösen ismert váradi sporthírlapíró kötötte le.

A Crisana öt más klubbeli játékost visz erősítésül és pedig a három Valcovot, Eisenbeisert és Surlasint, így a csapat lényegesen megerősödik.

Élénk lesz az idei jégszezon

Még itt sincs az idei tél és a korcsolyázó-egyletek, élükön az ujonnan alakult szövetséggel, máris serényen dolgoznak a szezon programján. A gyorskorcsolyázó-bajnokságot maga a szövetség rendezi meg Kolozsvárt, valószínűleg január utolsó, vagy február első vasárnapján. A két vasárnap egyikén lesznek a műbajnokságok is Csernovitzban, vagy ha a jubiléus csernovitzi egyesület nem vállalkozik a rendezésre, Nagyszebenben. Biztosan rendez országos, vagy nemzetközi versenyt a Kolozsvári K. E., a Csikszeredai Sport Club és a Kronstädter Eislauf Verein. Valószínű, hogy a Gyergyó S. E. és Marosvásárhelyi SE. is rendez versenyt. Versenyen kívül a KKE nagyszabású bemutatókat is tervez és már is levelezésben áll elsőrangú külföldi műkorcsolyázók egyesületeivel. Nagyszerű korcsolyázó-sportra van tehát kilátás, csupán Arad fog szűkölködni műsorban.

O Az aradi Biró Testület folyó hó 16-án, pénteken este 7 órakor a Gloria-pályán levő termében ülést tart. Az elnökség ezúton kéri a B. T. tagjait, hogy minél nagyobb számban, pontosan jelenjenek meg.

O Megérkezett Casablancába a Ferencváros. Kellemtelen tengeri út után, megérkezett első turaállomására, Casablancába a Ferencváros, ahol csütörtökön fog meccselni.

O Anglia nemcsak a sport, de a fogadások klasszikus hazája is. Mindenre és mindenben fogadnak az angolok. A sport terén hogyan fogadnának, amikor a legtöbb meglepetés éppen a sportban adódik. A legmegrögzöttebb fogadórókák szeme is felcsillant most két cambridgei diáknak, — a maga nemében egyedülálló, — fogadására. „Ki a különbség lényeg?” — szeretik kérdezni az angolok. És Lightly, a cambridgei egyetem atlétája, elfogadta W. H. Thring neves diáktárléta kihívását. Később meghatározott időben, 19 sportágban mérkőznek meg egymással. Box, birkózás, uszás, golf, futás, ugrás, dobás, vívás, céllövés, biliárd, bicikli, motorkerékpár és autóversenyzés szerepelnek az érdekes fogadás műsorán. Mindez három napon belül, legvégen szellemi sporttal, sakkal befejezve. A győztes jutalma: a vesztes nagy vacsorát ad tiszteletére... Egész Cambridge izgalommal várja a nem közönséges képességeket kívánó különös versenyt.

O Győzött a magyar válogatott birkózócsapat. A magyar szabadstílusú válogatott birkózócsapat Innsbruckban 4:3 arányú minimális győzelmet aratott.

O Angol-magyar válogatott mérkőzés.

Az egyik londoni lapban Chapman, az Arsenal menedzsere cikket írt, amelyben abbéli nézetének ad kifejezést, hogy az angol válogatottnak, az osztrákok után, Magyarország reprezentatívjaival kell megmérkőzniük.

O Thunborg Varsóban fog versenyezni. A világhírű gyorskorcsolyázó rekorder Varsóban és Kattowichban fog starthoz állni.

Három karácsonyi társasutazás

Aradról a világ legszebb helyeire. — A „Hapag” utazási vállalat olcsó utazási akciója.

A legszebb karácsonyi ajándékkal a „Hapag” utazási világvállalat lepi meg Arad közönségét, amennyiben rendkívül olcsó résztvevési díjak mellett három karácsonyi társasutazást rendez. Ez az elsőrendű, világmárkát jelentő utazási vállalat, a melynek aradi megbízottja: a Künstler utazási iroda (Bulev. Reg. Maria 22.) karácsonyi meglepetésképpen az alábbi, feltűnően kedvező, minden tekintetben kielégítő feltételek mellett rendezi meg három társasutazását:

1. Arad—Budapest—Wien, nyolcnapos utazás. Gyorsvonaton teszik meg az utat a társasutazás résztvevői Aradtól Bécsig és vissza. Kifogástalan ellátás, elsőrendű szálloda és a legmesszebbmenő kényelem teszi élvezetessé a bécsi kirándulást, a melynek alkalmát nyújt a rendezőség arra, hogy megtekintsék az osztrák főváros összes nevezetességeit még pedig kellemesen fűtött, kényelmes autócaron. A bécsi társasutazás eseménye lesz az az egynapos kirándulás, amelyet a Semmeringre rendeznek, a festői téli üdülőhely legszebb látványainak megtekintésére. Az utazás vizumokkal, Raxbahnnal, borraivalókkal, autóköltségekkel együtt II. osztályon 9200 lej, III. osztályon 6900 lej.

2. Arad—Venecia—Florence—Nápoly, tizenkét napos utazás. Az utazás résztvevői előtt felvonul Olaszország festői partvidékének csodálatos panorámája. Venecia, a lagunák városa. Florence bábajos virágligetei, Róma, az örök város történelmi nevezetességei: a Vatikán, Szent Péter-templom, a katakombák, az ezeréves romok varázsa, a múzeumok, képtárak múkincsei tárulnak fel előttünk. Majd Nápoly, legendás kék tengerével, ragyogó egével és a festői háttérben a füstölgő Vezuval, Pompeinak, a halottak városának értékes, poraiból életre kelt leletei mind felejtethetetlenül álomba illő élményt jelent annak, aki megtekintheti. Elsőrendű szálloda, kifogástalan, bőséges étkezés, borraivalók, autó- és kirándulási költségek, a szükséges vizumokkal együtt, gyorsvonat II. osztályon oda-vissza 13.000 lej.

3. Arad—Venecia—Nizza—Páris—Montecarlo—Mailand, tizenhét napos utazás. A 18 napos utazás résztvevői a nálunk uralkodó rideg télelől megérkeznek az örök tavaszba, Venecia szépsé-

GRAND-HOTEL

BUCURESTI

k ö z p o n t

GRAND-HOTEL

szívesen áll szolgálatára

GRAND-HOTEL

bizonyosan kielégíti önt

GRAND-HOTEL

BUCURESTI

geinek megtekintése után a Cote d'Azur paradicsomában gyönyörködnek az utasok. Nizza és a Riviéra összes nevezetességei sorra kerülnek. Ezután Páris, a gondtalanság, szépség, jókedv városának felkeresése, ahol a program beosztása olyan, hogy az utasok minden kedvükre való látványosságot megtekinthetnek. Végül visszajövet Montecarlon keresztül, a híres Mailandon át vissz az ut. A társasutazás minden állomása sokáig felejtethetetlen marad a résztvevők előtt. Elsőrendű szálloda, kitűnő étkezés, autó, kirándulási és az összes vizumköltségekkel együtt Aradtól—Aradig gyorsvonat II. osztályon 16.200 lej, III. osztályon pedig 13.800 lej.

A „Hapag” utazási vállalat jövő évi programja a szenzáció erejével hat: az év elején földközi-tengeri, egyiptomi és palesztinai utazásokat rendez kényelmes, gyönyörű luxushajóin, a melyek felejtethetetlen szórakozást, csodaszép élményt nyújtanak a résztvevőknek. A „Hapag” világvállalat aradi vezetője, a Künstler utazási iroda készséggel áll rendelkezésére az érdeklődőknek és kimerítő prospektusokkal szolgál a résztvevni szándékozókknak.

Pert indított egy aradi építész

Nagyvárad városa ellen a ki nem fizetett honoráriumért

Rendkívül érdekes aradi pert tárgyalt tegnap a nagyváradai járásbíró. Ráfiroi Szilveszter aradi építésmérnök, volt városi mérnök perelte be Nagyvárad városát tizenöt ezer lejre. A per előzményei két évre nyúlnak vissza, amikor pályázatot írtak ki a nagyvárad strandfürdő építésére. A pályázaton Ráfiroi mérnök is résztvevett és munkáját olyan értékesnek találta Nagyvárad tanácsa, hogy tizenöt ezer lejes honoráriumot szavazott meg az aradi mérnök számára. A pénzt ki is utalták, azonban a városi pénztár többszöri sürgetés dacára sem fizette ki és így végül Ráfiroi megbízást adott egy nagyváradai ügyvédnek, indítson pert a város ellen.

A tegnapi tárgyaláson érdekes fordulat történt. A város képviselője ugyanis kijelentette, hogy az aradi mérnök már egyszer felvette a honoráriumot, ezzel szemben azonban Ráfiroi képviselője, Sangeorgeanu nagyváradai ügyvéd elmondotta, hogy tegnap felkereste irodájában az egyik városi tanácsos, aki felajánlotta a tizenöt ezer lej azonnali kifizetését, ha ezzel szemben ügyfele lemond a kamatokról és a perköltségekről. Az ajánlatot nem fogadta el és így került tárgyalásra a sor. A járásbírósg elrendelte a bizonyítás kiegészítését arravatkozólag, felvette-e a pénzt Ráfiroi, vagy sem és ebből a célból elhalasztotta a tárgyalást.

Hétfőn a Pillangó kisasszony, kedden az Othello, szerdán a Trubadur van a Román Opera műsorán

A legjobb erővel. 46 tagú zenekarral, 50 tagú kórossal, teljes balettkarral, saját díszletekkel játszik Aradon hétfőtől kezdve a kolozsvári opera. — Jegyek már elővételben kaphatók a téli színház pénztáránál

A kolozsvári Román Opera három napos aradi vendéjátéka iránt napról-napra fokozódik az érdeklődés. Az elővételi pénztárnál már élenkség uralkodik, mert mindenki igyekszik a jegyét biztosítani. Az eddigi jelek szerint ezuttal is zsufolt házakra lehet számítani, de nemcsak zsufolt házakra, hanem olyan kitűnő és művészi magaslaton álló előadásokra is, mint amilyent a kolozsvári Operától elvár a nagyközönség. A teljes művészi ensemble, a 46 tagú zenekar, 50 tagú kórus, komplett balettkar, a sok szép díszlet, garancia arra nézve, hogy a három aradi előadás elsőrangú lesz.

A műsor a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Hétfőn, első este Puccini „Pillangó kisasszony”-a kerül színre, a főszerepeket Aca de Barbu, S. Georgescuné, C. Badescu, Jarotzky, Gavrilescu, Georgescu játszik. Sigis-

mund Anders Ackermann, az Operaház újonnan szerződött karnagya dirigál.

Kedden, december 20-ikán este Verdi monumentális zenedrámája, az Othello van műtörön. Desdemonát Tiron Sylva, Othellót pedig Marius Nicolescu alakítja, a többi szerepeket Ana Ducu, H. Demetrescu, Simion játsszák a gyönyörű Verdi-operában, amelyet Sigismund A. Ackermann dirigál és rendez. Ballettmester: Morawsky.

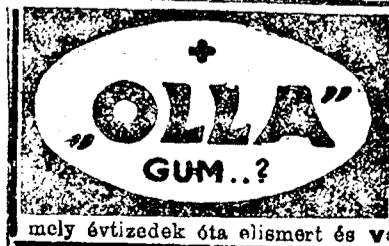
Szerdán este, bucsuelőadásként Verdi gyönyörű zenéjű és pompás kiállítású nagyoperája, a Troubadour van műsorán. Az előadás keretében nagy balett. A főszerepeket Mimi Nestorescu, Georgescuné, Ana Ducu, Badescu tenorista, Soculski és Simion játsszák.

A legdrágább jegy ára 100, míg a legolcsóbb 15 lej. Jegyek már elővételben kaphatók a téli színház pénztáránál délelőtt 11—1, délután 4—6 óra között.

Színház — Irodalom — Művészet

* Az aradi Városi Színház műsora. Csütörtök este fél 9 órakor: Amikor a kislányból nagy lány lesz (operett, 9, 12, 15, 20, 25 és 35 lejes helyárakkal, C. bérlet). Péntek este fél 9 órakor: János vitéz (operett, 9, 12, 15, 20, 25 és 35 lejes helyárakkal, A. bérlet). Szombat délután fél 4 órakor: Igloi diákok (ifjúsági és népies előadás, rendkívül alacsony helyárakkal). Este 9 órakor: Ludwig Satz, a világhírű amerikai zsidó színész és 36 tagú társulatának első vendéjátéka: „Mindent a gyermekért” (Általános bérletszünet). Vasárnap délután 3 órakor: Ludwig Satz, a világhírű amerikai zsidó színész és 36 tagú társulatának második vendéjátéka: „Der Lediggeher, Délután 6 órakor: Fizessen nagysád! (operett, olcsó helyárakkal). Este 9 órakor: Ludwig Satz, a világhírű amerikai zsidó színész és 36 tagú társulatának utolsó vendéjátéka: A rabló (Der Gazlen). Bérletszünet.

* Zónaaras előadások este a színházban. Ritka alkalom csütörtökön és pénteken a színházba járó közönség számára. Csütörtökön este feltűnő olcsó: 9, 12, 15, 20, 25 és 35 lejes helyárak mellett az idény slágeroperettje: az „Amikor a kislányból nagy lány lesz” kerül színre, a premier szereposztásában. Főszereplők: Erényi Böske, Ila Méry, Gömör Emma, Lenkey Eta, Németh Nelly, Balázs István, Mészáros Jávör, ifj. Szendrey. Pénteken este pedig a „János vitéz” a műsordarab, hasonlóan olcsó helyárakkal, A. bérlet. — Szombat délután: „Iglói diákok”, Ifjúsági és népies előadás, fél 4 órai kezdettel, rendkívül alacsony helyárakkal. — Vasárnap délután 6 órakor: „Fizessen nagysád!” Operettújdonosság, feltűnő olcsó helyárakkal. — Ludwig Satz, a világhírű amerikai zsidó színész és 36 tagú jiddis társulatának aradi vendéjátéka szombaton este kezdődik. Kinagasló művészi esemény lesz a nagyszerű együttes kétnapos vendéjátéka, amelynek során három előadást rendeznek. Ludwig Satz kivételes helyet foglal el a zsidó színészetben, aki maga kéré gyűjtötte a vilnai társulat legjelesebb erőit és velük járja a világot. Első nap, szombaton este a „Mindent a gyermekért” című darabot adják elő. Másodnapon, vasárnap délután 3 órakor a „Der Lediggeher” című vígjáték a műsordarab, este 9 órakor pedig a „Der Ganzlen”-ben bucsuznak el. Minden előadás bérletszünetben megy.

„OLLA”
a világmárka!
Egészségre érdekben óvakodjon silány utána októl. Követeljen kimondottan eredeti „OLLA”-t, mely évtizedek óta elismert és vezető minőség.

* Számtani probléma. Alapos fejtörést okoz mindenütt az országban Tolnai Világlapja karácsonyi száma, amely négy értékes melléklettel, összesen 836 oldal terjedelemben jelent meg. Ára mindössze 1 pengő 76 fillér. Ha ezt az összeget öttel elosztjuk, akkor 35 fillér jön ki. Ennyit fizetnek az olvasók egy mellékletért, holott csak a „Negyvenezer kilométer az ismeretlen Ázsián keresztül” című 388 oldalas könyv bolti értéke négy pengő.

* Három nagy botrány. Mi okozza a botrányt, miből keletkezik és mikor okoz nagy botrányt a színész ruhája? Erről közöl rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket a Délibáb új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg. A népszerű képeslap minden színházi, film és rádió-eseményről pontosan beszámol, azonkívül, hogy pompás, illusztrált budapesti és külföldi rádióműsorokat közöl. Egy szám ára 20 fillér.

FILM KÖZLÖNY

Gitta

(Gitta entdeckt ihr Herz)

Nagyszabású filmoperett sajtóbemutatója a Central-moziban.

Alpár Gitta, a tüneményeshangu magyar csalogány tartotta ma diadalmos bevonulását a Central-moziba. A külföldről érkező győzelmi hírek után már vártuk, hetek, sőt hónapok óta vártuk, hogy mikor szólal meg a filmapparátuson keresztül Alpár Gitta felbecsülhetetlen értéket jelentő, csilingelő hangja Aradon is. A „Még szólal a szívem” ragyogó kiállítású, félig magyaros, félig amerikai ízű szüzséje a legszerencsésebb operettszövegnek bizonyult és a főszereplő Julikából Gittává avanszáló revüsztrár figurájába csak Alpár Gitta ragyogó temperamentuma, eleven modora és kiváló színészi képességei önthettek pezsgő életet.

A délibábos magyar rónaságról kerül a messzi, idegen fővárosba Julika, a magyar parasztleány. Nem tud beletörődni abba, hogy karrierért, pénzért feláldozzon mindent, tisztességet, becsületet és — megszökik a revüszínházból. Mint ismeretlen, egyszerű kislány találja meg a szívét Julika: beleszeret egy fiatal, kezdő zeneszerzőbe, akinek kedvéért visszatér a színpadra, hogy szerzeményét népszerűvé tegye. A fiu azt hiszi, hogy az egész csak játék volt, midőn a ragyogó revüszínpadon Gittát, a körülrajongott primadonnát találja Julikája helyett. Hogy mi alakul ki a börtöndalmakból? Ezt nem árulhatjuk el...

Carl Fröhlich rendezésében igazi, izig-vérig operettszerű, nagyszabású filmet kapunk. Brodsky Miklós muzsikája szívhez szóló, ellenállhatatlan. Néhány ismert melódiáját is hall-

Rádió,
Csillár,
Villanyszerelés
legolcsóbban
Varga Testvéreknel,
Str. Alexandri I. 4169

hatjuk a filmapparátuson keresztül. A fiatal zeneszerző rokonszenves, csupaszív figuráját a legnépszerűbb filmbonviván: Gustav Fröhlich formálja elragadóvá, mellette két márkás magyar név: *Halnay Tibor* és *Szabó Oszkár* szerepel, mint a siker főrézesei. Mindennek a koronája azonban *Alpár Gitta*, aki úgy énekel, mint egy pacsirta, úgy táncol, mint egy ballerina és úgy mosolyog, hogy milliókra biztosíthatná a mosolyát... A film hatalmas és őszinte sikere előre is biztos.

Egy dal, egy csók, egy lány...

Bolváry—Stolz-operett premierje a Corso-moziban

Robert Stolz varázslatos muzsikája, Bolváry Géza, a legnagyobb magyar filmrendező ragyogó irányítása és egy kitűnő szereplőgárda lebilincselő játéka emeli ezt a hangulatos, könnyed vidámságot sugárzó, bájos operettet a legjobb filmoperettek sorába. Az „Egy dal, egy csók, egy lány”, ez a csupa muzsika, csupa ötlet és csupa kitűnően megrendezett jelenetből álló operett két órára kiragad a szürke, köznapi gondokkal teli valóságból és a mindenható Muzsika szárnyán elvisz abba a világba, ahol nincs más gondjuk az embereknek, csak egy dal, egy csók, egy kis flört, amelynek szerelem lesz a vége.

Eggert Márta szőke szépsége, üde, frissen szárnyaló szopránja és finom játékmódora kitűnően érvényesül a kis elárusító lányból primadonnává avanszáló hősnő szerepében. A főszerep ezuttal Gustav Fröhliché, ez a rokonszenves bonviváné, akit mindig, mindenben szívesen látunk. A grammofonlemez-gyáros szerepében szilaj, diadalmaskodó temperamentuma, elragadó játékmódora jut érvényre. Gretl Theimer olyan kedves, bájos, mint még egyetlen szerepében sem és *Halnay Tibornak* is olyan kitűnő komikusszerep jutott, amelyben csillogtatni tudja színészi tudásának egész skáláját. A siker oroszlanrésze az ellenállhatatlan humoru Fritz Grünbauné, aki a könyvelő szerepében nyújt kabinetalakítást. Oszkár Sima, Anton Pointner, Paul Morgan és a kis kínai nő szerepében Grace Chiang járulnak hozzá a teljes sikerhez.

Mosoly országa

Lehár Ferenc filmoperájának reprise az Uránidban.

Lehár bűbajos melódiái zsongának fel újra az Uránia-mozgósínház filmapparátusán keresztül és Richard Tauber legjobb szerepében jelenik meg a közönség előtt. Ez a felejthetetlen Lehár-film színes, gazdag zeneanyagával és a rendezés kifogástalan, pazar bőkezűségével annyira a közvetlen, színpadi előadás élményét nyújtja, hogy szívesen megtapsolnánk, megismételhetnénk a kínai herceg gyönyörű nagyáriáját, vagy a kis Li édesbus, kacagó-síró dalát. Mindenki, aki már látta egyszer ezt a filmet, ismét felkeresi a mozit, ahol reprizét láthatja és annak, aki filmen még nem gyönyörködött Lehár népszerű operettjében, kitűnő alkalom nyílik arra, hogy mulasztását pótolja.

Mindig aktuális sorok a hirdetésről

Akár venni, akár eladni akarsz, fordulj bizalommal az újsághirdetéshez, mert az a te legjobb barátod.

A bevásárlást otthon, a családi körben határozzák el és az újság minden családban otthon van.

A hirdetés ugyanaz az üzleti életben, mint a szív az emberi szervezetben, az életet fenntartó tényező, amelynek tevékenysége állandó.

Erre az egész világ felfigyel! I

Schaub super rádió

3 szó, amiben az egész világ benne van. Amerikát, Európát és Afrikát hangszóróba hozza, 17 m.-től 2000 m.-ig, fading kiegyenlítés! Tökéletes szelektivitás, Dynamikus hangszóró!

Képvi-
selet:**Welsz & Co. Arad, Str. Emi-
nescu 14.****KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY****Lassanként felszámolnak az erdélyi****A nemzeti-parasztpárt és a liberálist párt nagy favállalatok
éles gazdasági harca. Mi a háttér a kormánybukásról elterjedt híreknek**

Bucuresti. Teljesen semleges és politika-mentes forrásból rendkívül érdekes adatok kerültek most nyilvánosságra arról, hogy milyen elkeseredett harc, folyik a kulisszák mögött a nemzeti párt és a liberálist párt között. Ennek a küzdelemnek a közönség csak a dörögését hallja és a villámlását látja, de a részletek ismeretlenek voltak előtte. Erről a harctérről az utóbbi napokban nem hivatalos hadijelentések kerültek a lapokba, amelyek arról szólnak, hogy a Maniu-kormány legközelebb lemond és átadja helyét a liberálist párt által megalakítandó pártközi kormánynak, amely szakítana a jelenlegi gazdasági irányzattal. A nemzeti-parasztpárt még 1928-ban kezdődött uralma alatt rakta le az alapjait annak a gazdasági berendezkedésnek, amelynek főiránya: az állami egyeduralomnak megszervezése és a magánvállalatok fokozatos legyöngítése. 1928-tól 1931-ig honosították meg a Casa Autonomok (önkormányzattal bíró pénztárak) intézményét, amelyek tulajdonképpen az állam üzleti vállalatait rejtik magukban. Eme pénztárak egymásután terjesztik ki csápjaikat olyan területekre, amelyekben évtizedeken át a legnagyobb magánvállalatok működtek és sokszázezer embert foglalkoztattak és amellyel nvereségükből évenként százmilliókat juttattak jótékony célokra is.

Ezeknek a régi, tisztességes vállalatoknak a működése biztosította sok generáció nyugodt fejlődését, amelyeknek tagjai hasznos, művelt polgáraivá váltak az államoknak és munkásságuk nyugodt pozíciót biztosított. Ezzel szemben most megdőbentő gazdasági irányzat felhői tornyosulnak a biztos megélhetéshez szokott társadalmi osztályok fölé. A nagy magánvállalatok alapjait egyik évről a másikra megrendítették az állami üzemek, amelyek pedig sem adót, sem más illetékeket nem fizetnek, tehát a közterhek viselésében nem vesznek részt.

Nyeréséget nem mutatnak ki, pedig óriási üzemeket tartanak fenn és horribilis pénzforgalmakat honyolítanak le. A külföldi adósságok törlesztésére kötötték le elsősorban eme pénztáraknak a jövedelmét, mivel azonban számottevő jövedelemlről nincsenek pontos adatok, így azokból nem is lehet az adósságokat törleszteni. Az államnak tehát nincs haszna az autonóm pénztárakon és miattuk mégis kénytelenek elvérezni a szilárd alapokra fektetett régi nagy üzemek. A Casa Padurilor (Állami Erdőüzemek, röviden Caps) név alatt fennálló óriási állami vállalat — amely voltaképpen az államnak erdészeti osztálya — nemrég kezdte meg tevékenységét, amely miatt Erdélyben működő, leginkább külföldi érdekelt-séghez tartozó

erdőkitermelő vállalatok lassankint elsorvadnak és sokszázezer alkalmazottjuk kenyér nélkül marad. Az ilyen cégek kénytelenek fokozatosan megszüntetni működésüket, habár ezt nyíltan nem hangoztatják.

Modernül megszervezett nagy kitermelő és feldolgozó vállalataik ezelőtt évenként több milliárdos exportüzleteket bonyolítottak le, amelyeket most az állami erdőpénztár szervei folytatnak, mert a romániai erdők 75 százaléka az állam tulajdonában van. Kevés tüzfát, de annál több, az éltetkezéshez szükséges fenyőfát

exportálnak a távoli Kelet és Magyarországra is, amely szükségletének 95 százalékát Romániában vásárolja. A régi cégek most már csak a legszükségesebb munkát végzik, különösen olyan erdőket termelnek ki, amelyeknek vételárát már évekkal ezelőtt kifizették. Habár az állami üzemek adót nem fizetnek, a legyöngített régi nagy favállalatok most is odaadják jövedelmük 50—60 százalékát az államnak adó és más illetékek fejében. Az erdélyi és okirály-ságbeli, hatalmas alaptőkéjű erdőüzemek és kereskedelmi vállalatok igazgatóságában nemcsak külföldiek, hanem a liberálist párt legtöbb vezető személyei is helyet foglalnak, tehát azoknál anyagilag érdekelve vannak. Emiatt a liberálist párt nemcsak elvi alapon, hanem egzisztenciális okokból is harcot folytat a Maniu-kormány ellen és természetesen szeretné azt a hatalomtól megfosztani. A harc egyik fegyvere a Maniu-kormány bukásáról szóló hírek lanszirozása. Mindenestre feltűnő, hogy milyen gyorsasággal történik a kormány pénzügyi programjának végrehajtása, amelynek főelve az állami jövedelmek fokozása inég akkor is, ha az a magángazdálkodás rovására történik.

Miért nem szerepelnek a költségvetésben a gyufa és a monopolok jövedelmei?!

Szenzációs cikk egy fővárosi napilapban. — Tíznaponként dekrétionokkal változtatják meg a budgetet

Az Argus című közgazdasági napilapban Pisani T. szenzációsan érdekes cikkben mutat rá arra, hogy Románia 1932. évi költségvetése nem 25 milliárd, — ahogyan az a köztudatba átment — hanem végösszegben 66 milliárd lej, amelynek részletezését azonban a kormány nem hozta nyilvánosságra, sőt az a törekvése, hogy a budgetet a 25 milliárdról 17 milliárdra szállítsa le. Amikor a költségvetést nálunk királyi dekrétionnal tíznaponként folyton újabb pótlásokkal egészítik ki, akkor még a 25 milliárdos költségvetés is szűk. A cikkíró szerint Románia beleesett a tulságos költségek hibájába és most nem bírja fedezni kiadásait, azért a ténylegesnél kisebb összeget tüntet fel kiadásokként, mint ahogyan az a valóságban van. Kimutatja, hogy Romániának 1912. és 1913-ban 14 milliárd 400 millió lej volt az évi költségvetése, holott az ország lakóinak száma csak 8 millióra rugott, 1915-ben 20 milliárd volt a költségvetés, tehát a 18 millió lakóju Románia évi költségvetése nem is lehet csak 25 milliárd lej, még kevésbé 17 milliárd. Szerinte a valóságban 42 milliárdos költségvetést készítettek a miniszteriumok, de ezt a budgetet nem publikálják. Ezenkívül az államvasutaknak még 10 milliárdos, a Cassa Autonomoknak még 14 milliárdos a költségvetésük, tehát ténylegesen 66 milliárd az 1933. évi költségvetés végösszege.

Hába keressük a budgetben a telefon, gyufa és a monopolok jövedelmeit, mert ezeket a sok milliárdos bevételeket a cikkíró nem találja.

A pékek forgalmiadójából fizetik ki a 268 millió lisztexport-prémiumot

Teljesen átalakították a forgalmi adót

Arad, december 14. Röviden közöltük a forgalmi adó megváltoztatására és a kenyérbélyeg eltörlésére vonatkozó miniszteri rendeletet, amely az egész kereskedő- és iparos világot rendkívül módon érinti, mert megszünteti az eddigi általános rendszert és ezután az egyéni cégek, vállalatok is, — éppúgy, mint a részvénytársaságok, — kizárólag a számla után fizetik a forgalmi adót. A hat munkást foglalkoztató, vagy 5 lóerős géppel felszerelt ipari műhelyek tulajdonosai, ha tagjai a munkakamarának, egyáltalán nem fizetnek forgalmi adót. Ez azonban nem vonatkozik a pékekre, akik feltétlenül fizetnek forgalmi adót, mert ebből akarja a kormány kifizetni a gabonakereskedők számára megállapított 268 millió lej export-prémiumot, amellyel már évek óta adós az állam. Mivel ennek le-törlesztése hosszú ideig eltart, a pékek több évig fognak forgalmi adót fizetni. Az ellenőrzés ezután olyan szigorú lesz, hogy nemcsak a pékeknek, hanem a malmoknak is kontrolálják a lerótt forgalmi adót, mert mind a két helyen összehasonlítják az erre vonatkozó feljegyzéseket és szabálytalanság esetén súlyos büntetéseket rónak ki. A kenyérbélyeg, — amint már közöltük, — ez a rendelet teljesen eltörlötte.

= Árlejtés az aradi egészségügyi intézmények tejjelátására. Aradváros gazdasági hivatalában ma tartották meg a városi kórházak és egészségügyi intézmények tejjelátására a hivatalos árlejtést. Ennek eredményeképpen a városi közegészségügyi intézmények és kórházak tejjelátását a Laptaria Centrala és Vasile Joan tejtermelő ajánlatai nyerték el. Az árlejtés eredményét legközelebbi ülésén veszi tárgyalás alá a város interimár-bizottsága.

Ugy a cikkíró, mint Gligor Filipescu az Epocában, továbbá Iunian volt miniszter tegnap Galaton tartott beszédében hangsúlyozta, hogy a tényleges viszonyoknak megfelelő reális költségvetést kell készíteni, mert egyedül az állami személyzeti kiadás 11 milliárdot tesz ki. Nagyon érdekes, hogy a fegyintézetekre 291 millió lejt fordít az állam. A posta- és telefonhivatal költségvetése másfélmilliárd lej. A cikkíró nagy feltűnést keltő leleplezésében rámutat arra is, hogy az országot katasztrófába sodorhatja az ilyen gazdálkodás.

Már most szerezz be kötött-áruban karácsonyi szükségletét!

Előleggyűzéseket elfogadunk. Nagy választék, olcsó árak!

Juliette

kötő-tárak szaküzlete, Neuman-palota.

= MA DÉLIG BE KELL ADNI AZ IMPORT-BEJELENTÉSEKET. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: Ma délig feltétlenül be kell adni minden importörnek a kontingentálás alá eső árucikkekben az 1931. évi behozatalról szóló kimutatást, mert a kamara ezután elkészíti az összesítő táblázatot s így a később érkező bejelentések nem kerülhetnek már bele a miniszterhez felterjesztendő összesített táblázatba. Azok is jelentkezzenek tehát ma délig, akiknek igazoló okmányaik még nem volnának rendben; az igazolás 2—3 napon belül megtehető még, fő, hogy a bejelentés megtörténjék.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 15.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Dinicu-zenekar. Könnyű és román zene. 19. Dinicu-zenekar. 20.40. Opera. — Budapest I. 10.15. Az 1. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. 1. Déli harangszó. 1.05. A rádió házikvintettjének hangversenye. 5. „A bolíviai fensikon”. 6. „A magyar növénynevesítés ügyének mai állása”. 6.30. Marik Irén zongoraversenye. 7. Cselényi József magyar nótákat énekel, Bura Sándor és cigányzenekarának kíséretével. 8.15. Angol nyelvoktatás. 8.45. A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye. A hangverseny után kb. 10.50. Időjárásjelentés. Majd: Jan & Patrik Hoffmann jazz-zenekarának hangversenye. 12. Károlyi Árpád és cigányzenekarának hangversenye. Budapest II. 6—6.30. Odeon gramofonhangverseny. — Bécs. 12.30. Silving-zenekar. 13.40. Stabile Mariano gramofonlemezek. 14.10. Gramofon. 16.45. Carolis zongoraművész. 20.25. Römisch-zenekar és a Heigl-négyes. 21.35. Brahms: A-moll és G-dur kamaraművei. 23.05. Hangospapírfelvételek. 23.35. Falusi zene. — Belgrád. 12. Gramofon. 13.05. Rádiózenekar. 16. Isk. rádió. 17. Rádiózenekar. 19.55. Kabaré. 21. Ljubljana. — Berlin. 17.30. Zenekari verseny. 19.05. Zenekari hangverseny. 20.30. Karácsonyi dalok. 21.45. Tréfas gramofonhangverseny. 22.15. Mahler első szimfóniája. 21.10. Táncczene. — Brno. 12. Gramofon. 17. Gramofon. 17.10. Rádiózenekar. — Daventry. Brit nemzeti műsor. 20.30. Beethoven-szonáták. 22. Modern könnyű zene. 23.20. Vernon Bartlett előadása magyarországi benyomásairól (közvetítés Budapestről). — Kassa. 12. Gramofon. 17.10. Rádiózenekar. 18.30. Beethoven: F-dur szonáta. 18.50. Gramofon. 20.05. Gramofon. — Leipzig. 17. Szó-

koztató zene. 20.30. Hangverseny a Gewandhausból. 22.30. Hangképsor: Bolondokról, képekről és komoly emberekről címen. — Langenberg. 18. Szólisták. 21. Tánccok és indulók. 23.30. Esti zene. Milano. 20. Zenekari hangverseny. 21.30. Borodin: Igor herceg. — Mor. Ostrava. 11.10. Katonazene. 12. Gramofon. 19.35. Kromatikus harmonika. 23.15. Rádiózenekar.

PÉNTEK, DECEMBER 16.

Bucuresti. 13. Gramofon. 14. Gramofon. 18. Rádiózenekar. 20.40. Gramofon. 21. Filharmonikus hangversenye. 13.15. Szimfonikus hangverseny. — Budapest I. 10.15. A Postászenekar hangversenye. 1. Déli harangszó. 1.05. Odeon gramofonhangverseny. 4.30. A rádió diáklórája. 5. „Az

Márai Sándor *cikkoszata*

A szegénység iskolája

minden vasárnap az

UJSÁG-ban

olaszok Petőfije”. 6. „A jótékony művészet”. 6.30. A Mándits szalon- és jazz-zenekar hangversenye a New-York-kávéházból, Vajda Károly énekszámával. 7.50. Gyorsirótanfolyam. 8.20. A rádió külügyi negyedórja. 8.40. „Beethoven emlékezete”. Elmondja: Papp Viktor. 9. Beethovenest. Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Kármay Dohnányi Ernő dr. Majd Csorba Gyula és cigányzenekarának hangversenye. 11.30. Mozart-szonáták. — Bécs. 12.30. Cerdázenekar. 13.40. Rubinstein Artur-lemezek. 14.10. Gramofon. 17.55. Geiger-zenekar. 20.15. Békés revízió vagy háború. Dumba szolgálaton kívüli követ előadása. 20.50. Verdi: Falstaff című operája. 23.20. Táncczene. — Belgrád. 12. Rádiózenekar. 13.05. Gramofon. 17. Rádiózenekar. 20.30. Harmonika. 21. Gramofon. 21.30. Szimfonikus hangverseny. — Berlin. 16.55. Magyar népdalok. 17.30. Szórakoztató zene. 20. Karácsonyi hangjáték. 21. Kálmán Imre: „Marica grófnő” című operettje. Utána: Szórakoztató zene. — Hellsberg. 17. Szórakoztató zene. 20.30. Nicolai műveiből. 21.45. Beethovenest Leipzigtől. — Kassa. 17.55. Harmonika-verseny. 19.25. Magyar óra. Palotai: A szépségkirálynő leépítése. 20.05. Gramofon. — Leipzig. 17.30. Szórakoztató zene. A műsoron Ungár Ernő: Falusi jelenet. 20.30. Táncczene. 22.15. Szórakoztató zene. — Mor. Ostrava. 10.30. Rendőrségi zenekar. 13.30. Rádiózenekar. 21. Rádiózenekar. — Prága. 7.30. Zenés ébresztő. 12. Gramofon. 14.40. Gramofon. 16.30. Theiner hegedűművész. 18.05. Ondrzsicsek négyes hangversenye. 22. Operett-részletek. Piskacs és Pospisil énekesekkel. Svájc Aleman adó. 16.30. Rádiónégyes. 21. A Bach-kar hangversenye. 22.40. Szórakoztató zene.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVÁN

felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

Csinos

fiatal leány vagyok, keresem idős korrekt uriember ismeretségét aki anyagilag támogatna.

Leveleket „Diszkrét” jelígre az Aradi Közlöny kiadójába kér. 4234

ALKALMAZÁS.

KINDERSCHWESTER, geduldige, gutherzige, mit Jahreszeugnissen, wird gesucht. Adresse: Filiale des Aradi Közlöny. 4231

Házvezető-kisasszonynak

mennék, két-, háromtagú családnál teljes házvezetői vállalnám, december 15-re. Címeket a kiadóba kérek.

LAKÁS.

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny fiókiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

GYÖNYÖRŰ 3½×2½ hazai perzsaszőnyeg, összekötők, eladók. ARS bizományi üzlet Str. Eminescu 30. Ortutay-palota.

Elköltözés miatt sürgősen eladó 6 személyes ezüst, perzsaszőnyeg, Alt-wien- és meissenai vásár, hamutartók, kékimunkák. Str. Bratislava 18., ajtó 2.

12 és 6 SZEMÉLYES ezüst evőeszközök, ezüst gyertyatartók, ezüst tortatál, komplett szobaberendezések, szőnyegek, festmények, márkás porcellánok, szőrmebundák, disztárgyak, férfi kabátok, vitrinek, komódok, antik sarokszekrények, storek, függönyök, a-zalteritók, asztal és ágyneműk, fényképező gép, álló villanylámpák, fotelok, tákrók, ebédlőóra, fali vitrinek, meissenai és Neu Wien servisek, disztárgyak stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete, Str. Horia 1, (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

ELADO Porcellán fali mosdó, teleses rádió, márvány oszlop, nagy üst, összecsukszó asztal, női ruhák, kabátok, cipők, fehérnemű, estélyi ruha és clp stb. Megtekinthető d. u. 2—4-ig. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3544

GYORSAN PÉNZHEZ JUT, ha eladó tárgyait beadja Salgóné bizományi üzletébe Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Karácsonyi ajándéktárgyak iránt már most van érdeklődés s így sürgősen keresek ezüsttárgyakat, aranyeműeket, disztárgyakat, keleti és gyári szőnyeget, szobaberendezéseket, márkás porcellánokat, zongorákat stb. 1000

Hartmann Kálmán ékszerész

Arad, Minorita-palota.

Óriási raktár briliáns, platina, arany, ezüst és diszmű árukban. Meglepető olcsó árak. 4195 Veszek ékszereket, aranyat, ezüstöt.

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos Aron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19. házmeztérnél.

300.— lejért szép butorozott szoba kiadó. — Uyanott zongora, ebédlő, uriszoba, kitűnő vaskályha és aranytárgyak eladók. 4230

Volt Purgly Lajosné-ucca 180. szám.

Ridikülök, pénztárcák, aktakészítők, táskák, Berendezett-kazetták, Bőröndök, Legszébb és legolcsóbb kivitelben Kramarovits-nál, v. Szabadság-t. 3

Író gép

kitűnő állapotban lévő megvételeire kerestetik. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérünk. 600

Puha ólom

megvételeire kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Jöjjön hozzánk!

Meglátja érdekes! Arverésből, alkalmi vételekből, hagyatékokból származó ebédlők, hálók, uriszobák, szalónok rendkívül olcsón. Kasszák 0, 1, 2, 3-as olcsón. Férfi- és női bundák, garderober szekrények, fehér butorok, összecsukszó vaságyak, löszőr matrac 3 párna 950 lej. Amerikai íróasztal, amerikai redőnyös könyvszekrény. Tonet-székek 100 lej, ottomán 900 lej, stb. stb. COMISIO bizományi üzlet Bulev. Reg. Maria 9. — A velünk összekötésben álló temesvári zálogház 24 százalékkal mellett folyósít kölcsönöket arany és ezüst tárgyakra, ékszerekre, valódi szőnyegek, írógépekre, stb., úgy, hogy ilyen tárgyaknak a zálogházba való eljuttatására megbízásokat ismételtlen elfogadunk.

Minden városban

és minden faluban tudják, hogy milyen kellemes és előnyös megszállni

Budapestben

BRISTOL

Szállóban. Előzékeny kiszolgálás.

Kellemesen fűtött szoba. Kitűnő ellátás.

Naponként és személyenként 12.— P.-ért.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.